THE LIBRARY OF CONGRESS
PROCESSING DEPARTMENT
EXCHANGE & GIFT DIV.
WASHINGTON 25 D C

U SLOZI JE MOĆ!

ZAJEDNIČAR

ALL FOR ONE - ONE FOR ALL
OFFICIAL ORGAN OF THE CROATIAN FRATERNAL UNION

SVI ZA JEDNOG - JEDAN ZA SVE
GLASILO HRVATSKE BRATSKE ZAJEDNICE U AMERICI

U RADU JE SPAS!

BROJ (NUMBER) 48 | PITTSBURGH, PENNSYLVANIA, SRIJEDA 1. PROSINCA (WEDNESDAY, DECEMBER 1st), 1954. | GODINA (YEAR) XLIX

Pozor -- tajnici i upravitelji gnijezda Pomladka!

U INTERESU JE TAJNIKA I UPRAVITELJA DA ODRŽE ISTI BROJ SVOGA ČLANSTVA

POZOR — TAJNICI I UPRAVITELJI!

PRIMIČE se svršetak ove 1954. godine i prije no što ova godina prodje u historiju želimo da opomenemo naše odsječne tajnike i upravitelje gnijezda Pomladka i da im rečemo, da je baš njima lično u interesu, da do konca godine nastoje nadomjestiti sve eventualne gubitke članstva u svome odsjeku ili u gnijezdu da mogu steći pravo na posebnu nagradu koju Zajednica plaća svojim marljivim tajnicima i upraviteljima gnijezda što su održali isti broj članstva, koji su imali u početku ove godine.

Pri tome treba svaki tajnik i upravitelj gnijezda da zna, da ako mu fali samo jedan član na broju on gubi pravo na novčanu nagradu. Tako je pravilo i tako mora biti da bude pravedno i da Zajednica kod isplate te specijalne nagrade imade koristi sa konzervacijom svoga članstva, to jest, da sa brojem članstva neopada, već ako ne možemo da ga povisujemo, a to da sačuvamo isti broj cjelokupnog članstva.

Medjutim, pri dobivanju novoga članstva po tajnicima i upraviteljima gnijezda, a po današnjem planu Jubilarne kampanje — povrh ove specijalne nagrade — oni dobivaju posebnu nagradu na svaku osiguraciju koju upišu s novim članom. Drugim riječima, da oni imadu priliku da zarade dvostruku nagradu i za upis novoga člana i za očuvanje istoga broja svoga članstva u odsjeku ili u gnijezdu.

Sestre i braćo tajnici i upravitelji, vrijeme ističe, pak treba da prebrojite svoje članstvo i ako vam fali koji član, nastojte čim prije žurno poraditi da taj manjak nadoknadite. Time koristite sebi i svojoj Zajednici.

Dapače, imena sviju tajnika i upravitelja, koji dobivaju ovu nagradu, bit će posebno iznešena u "Zajedničaru" sa svotom koliko koji dobiva, a to je posebna čast, da se vidi, zna i prebroji graditelje Zajednice medju našim tajnicima i upraviteljima gnijezda Pomladka. To će pred cjelokupnim članstvom lijepo izgledati i članstvo će takove vrijedne tajnike i upravitelje posebno pozdraviti za njihove doprinose na procvat naše Hrvatske Bratske Zajednice.

Naša je želja, da svaki naš tajnik i upravitelj gnijezda dobije ovu značajnu i važnu nagradu.

Medjutim, svaki onaj tajnik ili upravitelj, koji povisi broj članstva svoga odsjeka ili gnijezda dobiti će još veću novčanu nagradu, pak treba da uporno poradi, ako je okasnio, da do konca ove godine iskoristi priliku i da se što bolje okoristi sa ovom posebnom pogodnosti, koju Zajednica pruža svojim aktivnim tajnicima i upraviteljima gnijezda.

Na posao, dakle, sestre i braćo, tajnici i upravitelji i neka vam je sretno i beričetno. — Vaš urednik "Zajedničara" — Filip Vukelić.

Ova slika je skinuta prigodom proslave 60-godišnjice naše Zajednice u Sacramento, California, a koju proslavu je priredio odsjek broj 434 "Sveta Vincenca". Slika je uzeta u počast ustrojitelja odsjeka i uvijek aktivnog člana brata Oreb, čija se slika vidi u sredini. Sa lijeve strane je glavni odbornik N. J. Nikolac, a na desnoj strani glavni blagajnik Hrvatske Bratske Zajednice, Martin Krasich.

OVIME URGIRAMO NAŠE ČLANOVE DA SE OSIGURAVAJU NA VEĆE SVOTE

PROČITAJTE, MISLITE I SAMI SUDITE

BEZ OBZIRA na tekuću kampanju, od velike je važnosti da su naši postojeći članovi što bolje protektirani sa svojom životnom osiguracijom kod Hrvatske Bratske Zajednice, koja posjeduje razne prvoklasne certifikate i kod koje se članovi mogu osiguravati — na svaki certifikat u stanovitim godinama sve do $3,000 ili čak do $5,000.

U današnje doba upravo je žalosno i sramota, da još imamo mladih članova i u zreloj ljudskoj snazi, a koji su osigurani samo na najniže, na — $500, a što danas nije nikakova protekcija.

Naši stari članovi u mladosti i koji su prošli kroz tešku bezposlicu i mnogo postradali u poznatoj gospodarskoj krizi, nisu imali ni prilike, a niti mogućnosti da se bolje osiguravaju. Dočim danas su gospodarske prilike povoljnije da se većina mladjih ljudi srednje dobe može puno lakše osigurati i time zaštiti sebe i svoju obitelj kad smrt uslijedi ili se dogodi neka nepredvidjena nesreća.

Razboriti i gospodarni čovjek dok je još mladji ili u najboljoj muževnoj snazi treba da misli na starost i nemoć, pak mora nastojati da čuva — bijele novce za crne dane.

Istina, danas radnici i neki profesionalci, pak i trgovci imaju federalnu osiguraciju tkz. Social Security. To je dobra protekcija za stare dane, ali nije dovoljna. Uz to treba imati još posebnu osiguraciju, a mi držimo da je u tu svrhu najbolja protekciona osiguracija baš kod Hrvatske Bratske Zajednice. Ovdje želimo iznijeti jednu ilustraciju u tu svrhu.

Riječ je o našem certifikatu isplativ kad član namiri 70 godina (Endowment at 70). Čovjek otac obitelji za protekciju svoju i svojih ovisnih o njemu osigurava se na ovaj certifikat i to na $2,000, recimo u dobi od 35 godina. Na ovu životnu osiguraciju plaćao bi za dvije tisuće dolara $4.56 centi mjesečno i 32 centa za upravne troškove — ukupno $4.88. U suglasju toga plaćao bi godišnje $58.56. Dok namiri 70 godina, morao bi plaćati 35 godina. U ovih 35 godina on bi ukupno uplatio — $1,862.30, a za ovu svotu bi dobio iza svoje sedamdesete godine — potpuno $2,000, na koliko je osiguran. Manje bi dakle uplatio no što dobiva $137.70.

Povrh toga, da on umre prije nego namiri 70 godina, njegova žena ili djeca dobili bi odmah nakon smrti čitavu svotu od $2,000. Pristojbe plaća samo do 70 godina. Ako pak on ne bi uzeo potpunu isplatu, može dobiti u gotovom $506.00 i biti dalje osiguran na ove $2,000.00 da na to ništa neplaća dok je živ, a nakon njegove smrti taj novac dobivaju njegovi baštenici. U slučaju pak, da je on u dobrom stanju i netreba uzeti ništa, kad bi smrt uslijedila njegovim bi baštenicima bilo isplaćeno umjesto dvije tisuće dolara — $2,678.00.

Tako su pogodnosti po tom certifikatu kod naše Zajednice, a brojke pokazuju kako je to unosan, siguran i dobar uložak i još bolja protekcija. Povrh toga postoje i druge pogodnosti kao zajam i drugo, ali ovo je dosta da se objasni ovu vrst certifikata na $2,000. Na $4,000 bila bi protekcija i dobit duplo veća. Ovo si može svaki sam izračunati.

Uzmimo sada, kad ovaj član ili članica namiri 65 godina može uzeti staračku federalnu penziju (Social Security), a kad navrši 70 godina dobiva gornju potporu od Zajednice. Takav član se je osigurao za svoje stare dane, da nepada nikom na milostinju.. Ako ima dobru djecu, pak se za nj brinu on neće potegnuti osiguraciju, jer mu netreba, već će djeci sve ostaviti, ako ne, on će i sam moći da samostalno žive do svoje smrti kao neovisan čovjek, da se nikom ne klanja!

To je eto ono što mi zovemo životna protekcija, a na što treba misliti dok je čovjek mlad i u snazi da ga starost ne zatekne nepripravna.

Ovoliko u dobroj namjeri i sa vrućom željom da poučimo naše članove, kako se mogu unosno kod Zajednice osigurati za stare dane, pa ako time postignemo najmanji broj članova da nas posluša, time smo učinili dobro djelo i biti će nam drago. Ovako dakle mi nastojimo pomoći svakom našem članu i tako mi tumačimo životnu osiguraciju za protekciju života i naših članova i njihove obitelji. — Tko zna bolje rodilo mu polje! — Filip Vukelić.

"MOJ POZDRAV HRVATSKOJ BRATSKOJ ZAJEDNICI" — Dr. JURAJ KRNJEVIĆ

Tajnik najvećeg hrvatskog narodnog pokreta, Dr. Juraj Krnjević u izgnanstvu, uputio je svoj pozdrav Hrvatskoj Bratskoj Zajednici, koji je štampan u hrv. chikaškom tjedniku "Američko Hrvatski Glasnik". Isti pozdrav donio je i kanadski "Hrvatski Glas" na prvoj stranici.

Svakako je lijepo i značajno da vodja najvećeg hrvatskog seljačkog pokreta pozdravlja na odlični način najveću hrvatsku narodnu i bratsku organizaciju u iseljeništvu. Važnost pozdrava jest i u tome što on cijeni i poštuje našu Zajednicu kao organizaciju bivših hrvatskih seljaka. I radi važnosti toga pozdrava ovdje ga u cijelosti donosimo za naše čitatelje kako slijedi:

Kao tajnik najveće hrvatske narodne organizacije Hrvatske Seljačke Stranke, i kao višegodišnji odbornik središnjice Hrvatskoga Radiše u Zagrebu želim u ime domovine pozdraviti Hrvatsku Bratsku Zajednicu i njezino članstvo te iskazati počast njezinim osnivačima prigodom 60-godišnjice njezinoga osnutka.

Osnutak, borba, uspon i uspjesi Hrvatske Bratske Zajednice nisu samo ponos američkih i kanadskih Hrvata, koji čine njihovo članstvo, nego cjelokupnoga hrvatskoga naroda. **Hrvatska Bratska Zajednica je snažan primjer velike životne snage hrvatskoga naroda. I da u domovini vlada sloboda i hrvatski narod može slobodno govoriti, sigurno bi u glavnim središtima hrvatskoga narodnoga života bila ova značajna godišnjica Hrvatske Bratske Zajednice proslavljena kao i u Americi i Kanadi.**

Hrvatsku Bratsku Zajednicu stvorila je teška nevolja hrvatskih iseljenika, doseljenih u Sjedinjene Američke Države koncem prošloga stoljeća. Tko poznaje (barem iz knjiga kao ja) prilike u Americi iz onoga doba, taj znade, koliko je onda bio težak život radnika u američkoj industriji i rudnicima. Bile su to godine silnoga zamaha u razvoju industrije, gdje se sva briga posvećivala stvaranju i razvoju što većih poduzeća, a radnik je bio prepušten na milost svemoćnomu poslodavcu i samomu sebi. Ni radničke strukovne organizacije (unije) nisu bile od pomoći novodoseljenima iz Europe. U koliko su one uopće i bile od vrijednosti, ograničavale su svoju djelatnost na strukovne radnike. Ovi su opet prijekim okom gledali novodošle nestručne radnike bojeći se njihove konkurencije.

U takovim prilikama, kao znak samo pomoći, rodila se Hrvatska Bratska Zajednica. Kada čovjek čita životopise glavnih osnivapa Hrv. Bratske Zajednice, Mužine, Pavlinca i Marohnića, mora biti ponosan, jer u njima vidi nosioce one neslomive životne snage, koja je hrvatski narod održala u najtežim časovima njegovoga života. A tko je uže suradjivao s braćom Antunom i Stjepanom Radićem u domovini, taj nuždno vidi, da je u stvaranju Hrvatske Bratske Zajednice došla do izražaja ona velika snaga hrvatskoga naroda, koja je u domovini stvorila Hrvatski Seljački Pokret braće Radića nekako istovremeno. I Hrvatski Seljački Pokret je stvorila gola nevolja. Hrvatski seljak, koji je činio četiri petine hrvatskoga naroda, bio je preziran i izrabljivan. Pomoći ni od kuda. Ali probudjen od braće Radića, trgao se i osovio na svoje noge i preporodio na hrvatskom narodnom temelju cijeli hrvatski narod. Nikakova zapreka, a tih je bilo bezbroj, nije mogla spriječiti hrvatsko seljaštvo u tom. Ni osnivači a ni kasniji graditelji Hrvatske Bratske Zajednice nisu sustali niti poklekli ni pred ovim zaprekama, kano ni njihova seljačka braća u domovini

Još jedno treba istaći. I ako su prvi razlozi za osnutak Hrvatske Bratske Zajednice bili potreba uzajamne pomoći u slučaju bolesti ili druge nesreće, osnivači su odmah mislili i na potrebu prosvjetnoga rada medju doseljenim hrvatskim narodom i na potrebu pomaganja domovine.

Da je Hrvatska Bratska Zajednica bila potrebna u doba svoga osnutka, i da je u ono vrijeme, kada nikakove druge zaštite nije bilo, izvršila važnu zadaću, nema nikakove dvojbe. A da je ona potrebna i danas šestdeset godina iza svoga osnutka i u sasvim drugim prilikama nego li su bile oko 1895. dokazuje činjenica, što danas nema niti jedne veće hrvatske naseobine u Sjedinjenim Američkim Državama i Kanadi, gdje ona ne bi djelovala.

Tokom šestdeset godina svoga života Hrvatska Bratska Zajednica svašta je preživjela. Ne može se reći, da je njezino vodstvo kroz godine uvijek bilo na visini. I ja sam nekoliko puta rad vodstva Hrvatske Bratske Zajednice, naročito poslije posljednjega rata, podvrgao javnoj kritici. Medjutim, ako pomnije gledamo, ipak nitko niti ikakova nezdrava nastojanja nisu uspjeli Hrvatsku Zajednisu skrenuti s puta, koji su joj odredili i utrli osnivači. Po pisanju hrvatskoga dijela a u najnovije doba i engleskoga, dijela "Zajedničara" se vidi da je Hrvatska Bratska Zajednica danas na liniji svojih osnivača. I bude li u istom duhu održana buduće godine konvencija Hrvatske Zajednice, time će se najdostojnije Hrvatska Bratska Zajednica odužiti prigodom svoje šesdesete godišnjice i svojim osnivačima, i svome članstvu, svojoj staroj domovini Hrvatskoj i svojoj novoj domovini Americi i Kanadi! To je ono, što joj ja želim prigodom njezine godišnjice!

Na koncu reći ću još nekoliko riječi o pomoći, što ju je Hrvatska Bratska Zajednica pružila domovini. Ta je pomoć najjače došla do izražaja u podpori danoj Hrvatskom Radiši u Zagrebu. Ja znadem iz osobnoga iskustva, da je Hrvatski Radiša primljenu pomoć u cijelosti priveo svrsi, školovanju i odgoju mladeži iz gospodarskih siromašnih hrvatskih krajeva. Na svoju sramotu poslijeratna vlast je nasilnim putem promijenila svrhu toga dara. I danas je Dom američkih Hrvata Hrvatskoga Radiše nekakav oficirski klub. Medjutim, neka budu sigurni američki Hrvati, da će s prestankom današnje nasilne vlasti "Dom američkih Hrvata" sagradjen sredstvima darovanim po Hrvatskoj Bratskoj Zajednici, biti s mjesta povraćen svojoj namjeri i svrsi.

Dr. Juraj Krnjević

London, dne 11. studenoga, 1954.

MANIFESTACIJA ZAJEDNIČARSTVA I NARODNOG JEDINSTVA U PITTSBURGHU

Pittsburgh, Pa. — 27. novembra. — Subotu veče ovog datuma Ujedinjeni Odsjeci HBZ Zapadne Pennsylvanije prirediše jednu zabavnu veče u hrvatskoj narodnoj Javor Dvorani na koju su pozvani bivši i današnji odbornici ove zajedničarske organizacije, kao i svi radnici, koji su bilo kada i radili na proslavi Hrvatskog Zajedničarskog Dana u West View Parku, te delegati odsjeka i sve djevojke koje su se natjecale za našu kraljicu popularnosti i njihovi roditelji. Vrijeme te večeri bilo je tmurno, kišovito s vjetrom i sa izgledom na snijeg, dakle, neugodno za izlaz iz kuće na zabavu. Usuprot toga na toj zabavi našlo se lijepi broj našega svijeta iz Pittsburgha i okolice. Na okupu se našlo, kako ispravno reče u svom govoru naš glavni blagajnik, brat Martin Krasić — "Cream našega članstva i odsjeka u Pittsburghu i okolici". To su bili ozbiljni ljudi i žene, stariji i mladji, koji su vodje naših odsjeka i gnijezda Pomladka. Ne svi, jer dosta ih je bilo, koji iz svojih razloga nisu mogli prisustvovati ovoj zabavi zajedničarskoga bratstva.

Zabava se održala u velikoj dvorani Javora, koja je bila puna našeg dobrog svijeta. Naše činovnice iz ureda Zajednice priredile su ukusno jelo i svakom do mile volje, a bilo je dosta i druge okrijepe. Imali smo i mali program.

Odlična tamburiza orkestra "Lira" svirala je naše himne.

Gl. tajnik brat Josip Bella, bio je stoloravnatelj, pa koji nisu do sada znali, uvjeriše se kako on umije, i ako rodjeni Američanin, da lijepo govori hrvatski. U svom ozbiljnom pozdravnom govoru stekao je poštovanje svih prisutnih, a govorio je kratko i engleski za naše mladje. Publika ga je oduševljeno pozdravila.

Tom zgodom proslavljena je 50-godišnjica glasila Zajednice "Zajedničara" i to je bila jedina proslava zlatnog jubileja glasila Hrv. Bratske Zajednice, a o čemu je govorio tajnik Ujedinjenih Odsjeka i jedini prisutni urednik "Zajedničara" pisac ovih redaka.

Čovjek ipak ne može da sam o sebi sudi, tako ni mi. Nastojali smo ocijeniti i prikazati značaj i važnost "Zajedničara" kraz 50 godina njegova djelovanja u našem narodnom životu u Americi i u promicanju i jačanju naše Zajednice. Spomenusmo sve urednike "Zajedničara" od prvoga pak do današnjega dana, da svakom ukažemo priznanje i poštovanje za uredjivanje ovoga lista.

Glavni je govornik bio, gl. blagajnik Zajednice i podpredsjednik Ujedinjenih Odsjeka, brat Martin Krasić, koji je svoj govor posvetio zajedničarskom bratstvu i poslovanju Zajednice. On je u svom govoru snažno podvukao proslavu 40-godišnjice našega Pomladka, koju će proslavu Ujedinjeni Odsjeci proslaviti naredne godine na svojstven i veličanstven način 24. jula 1955 u West View Parku s posebnim lijepim programom.

Govorio je o životnoj osiguraciji kod Zajednice i protumačio je neke certifikate za djecu u Pomladku i kako se i na koji unosni način dijete može unosno osigurati za svoju životnu protekciju. Njegov govor bio je poučan i zanimljiv, pak ga je narod pomno saslušao i burno pozdravio.

I na kraju tajnik je pozvao sve djevojke natjecateljice za našu kraljicu da se ustanu i lijepo ih je zajednički predstavio, a publika ih je oduševljeno pozdravila s burnim pljeskom. — Time je program svršen te se je prešlo na zabavu, ples i uživanje.

Hrane je bilo, rekosmo, dosta i svak si je mogao uzeti koliko je htio, a isto tako i raznoga pića. Svijet je uživao u tome, ali najviše u bratskom i ljubeznom razgovoru izmedju sebe.

Obilazili smo ljude od stola do stola i svi su bili zadovoljni i veseli, svi su se izmedju sebe ljubezno razgovarali kao rodjena braća, a mnogi nam rekoše da na ovakoj bratskoj zabavi u Pittsburghu još bili nisu. Tu se je dakle, manifestiralo iskreno zajedničarsko bratstvo i veliki osjećaj za svoga čovjeka.

Zajedničar je uspio u promicanju narodne sloge i bratske ljubavi, a to je glavno u redovima Zajednice i u našem iseljeničkom životu, pak oni u malom broju koji potkopavaju ovakovu slogu i jedinstvo mogu se uvjeriti i sa ovom činjenicom da će samo sebe pokopati proslijede li putem mržnje i klevetanja.

Mi se ponosimo sa svojim dobrim narodom, kako se pokazao i na ovoj zajedničkoj zabavi i proslavi "Zajedničara". Dobar je naš narod naročito ako ga zlodusi nezavadjaju i ne truju mržnjom. — **Filip Vukelić**, urednik.

U ČAST POČASNIM DELEGATIMA

Drago nam je službeno zaželiti dobrodošlicu bratu Vincentu Biškupiću u krug počasnih delegata Devete Konvencije HBZ. Brat Biškupić nije novajlija u našim kampanjama. Čudo je u tomu, što je ovaj brat godinu za godinom jedan od pobjednika u kampanjama za novo članstvo.

Ovu je godinu zaslužio čast biti treći, da postigne naslov počasnog delegata dolazeće konvencije u Philadelphiji. Naročito naglašujemo, da je tu čast postigao dosta rano u kampanji usprkos činjenice da je kroz vrijeme od dva mjeseca ovoga ljeta bio u posjetima u Jugoslaviji, ali je zato pospješio svoj rad oko privadjanja novog članstva nakon svog povratka.

Mi na vodstvu Zajednice u glavnom uredu pazimo na dolazeće molbenice za članstvo poštom, jer primitak samo jedne kuverte može značiti, da je još jedan natjecatelj postigao svoj cilj. Tako nam je prošlog petka (19. studenoga) bilo rečeno, da je brat Biškupić poslao molbu za povišenje osmrtnine za $4,000. Ta jedna molbenica je bila dostatna, da povisi broj točkica, na koje je imao pravo, na 753 i da ga se proglasi pobjednikom.

Rad brata Biškupića povećao je osiguranje kod Zajednice za $71,800. Od toga, $32,000 kreditirano je odraslom članstvu, a $39,800 odjeljenju Pomlatka. Pomladak je povećan sa ništa manje od 57 novih članova, sa istim povišenjem u odraslom članstvu. Želja nam je takodjer istaknuti, da je većim dijelom radom brata Biškupića u privadjajnju novog članstva, gnijezdo broj 17, kojega je upraviteljem, sada broji 730 članova. To je gnijezdo danas drugo po redu u broju članstva.

Dok zaključujemo ovaj članak, vidimo da je došla pošta i da je brat Biškupić poslao još novih molbenica za 12 točkica. Ovo dokazuje, da je pravi i iskreni zajedničar, koji nikada ne popušta u radu za Zajednicu.

Vama, brate Biškupiću, kao i dvojici, koji su pred Vama kao pobjednici, to jest braća Balić i Birek, kao i svima, koji će postići tu čast, kao i svakom iskrenom graditelju, naša iskrena hvala!

Michael Grasha, tajnik Kampanjskog Odbora.

Nobelovci u medicini

Tri američka liječnika nagradjeni su Nobelovom nagradom za medicinu za ovu godinu. U saopćenju, koje je izdao Carolinski institut za fiziologiju i medicinu, kaže se, da se nagrade dodeljuju profesoru Johnu F. Endersonu iz Bostona, prof. Fredericku C. Robinsu iz Clevelanda i prof. Thomasu H. Welleru iz Bostona zato što su otkrili sposobnost virusa dječje paralize da raste u kulturama raznih tkiva. Trojica liječnika izvršili su ovo otkriće 1949. godine dok su zajedno vršili istraživanja na bostonskoj dječjoj bolnici.